

Dosarul nr. 2rac-78/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (C. Roșca)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Budăi, I. Muruianu și N. Simciuc)

ÎNCHEIERE

13 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător
judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Nicolae Craiu

examinînd admisibilitatea recursului declarat de către Primăria mun. Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni împotriva Primăriei mun. Chișinău, intervenient accesoriu Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 5 în proces de faliment cu privire la încasarea datoriei contractuale și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 8 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Primăria mun. Chișinău, fiind menținută hotărârea din 11 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni a depus cerere de chemare în judecată la 1 martie 2017 împotriva Primăriei mun. Chișinău, intervenient accesoriu Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 5 în proces de faliment cu privire la încasarea datoriei contractuale și a cheltuielilor de judecată.

Reclamanta în motivarea acțiunii a invocat că a acordat Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 5 un credit conform contractului de credit BERD-MoREEFF nr. 2014/34 din 20 decembrie 2014, prin intermediul filialei „Dacia”, în sumă de 22 941,79 de dolari USD, cu termenul final de rambursare la 20 decembrie 2019.

S-a specificat că scopul garantării executării obligațiilor, la 20 decembrie 2014, între Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni și Primăria mun. Chișinău a fost încheiat contractul de fidejusiune, prin care Primăria mun. Chișinău a garantat executarea integrală și în mod solidar a obligației debitorului Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 5 de rambursare a creditului acordat în cazul în care acesta nu-și va onora obligațiile contractuale privind achitarea creditului și a dobânzilor, precum și altor plăți aferente ce rezultă din contractul de credit nr. 2014/34 din 20 decembrie 2014.

Reclamanta a precizat că prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2016, s-a constatat insolvabilitatea debitorului Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 5 și a fost intentat procesul de insolvabilitate față de aceasta.

S-a afirmat că până la depunerea cererii de chemre în judecată, Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 5 nu și-a onorat integral obligațiile contractuale față de creditor și conform calculului datoriei nerambursate la situația de 17 iunie 2016, datoria aferentă contractului de credit din 20 decembrie 2014, constituie suma de 22 941,79 de dolari USD.

Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni a menționat că la 29 iulie 2016, a depus cerere de validare a creanței în sumă totală de 22 941,79 de dolari USD față de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 5, iar în cadrul ședinței de judecată din 23 septembrie 2016, creanța băncii a fost validată integral, în mărime de 22 941,79 de dolari USD.

Reclamanta a specificat că conform pct. 2.1.5 din contractul de fidejusiune din 20 decembrie 2014, fidejursorul își asumă obligația de a achita creditorului suma scadentă, neachitată de debitor în termen de 3 zile din data primirii înștiințării scrise a creditorului despre aceasta. Plățile respective vor fi efectuate în lei moldovenești, conform cursului comercial al băncii stabilit pentru USD, la data efectuării plății.

În legătură cu neonorarea obligațiilor contractuale asumate în baza contractului de credit nr. 2014/34 din 20 decembrie 2014 de către Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 5, Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni a expediat în adresa fidejursorului Primăria mun. Chișinău, Primarului General Dorin Chirtoacă, notificarea nr. 14-2/323/6480 din 23 decembrie 2016, prin care a comunicat despre necesitatea restituirii datoriei și despre posibilitatea de a o achita benevol în termen de 7 zile.

La pretenția enunțată, Primăria municipiului Chișinău a dat răspuns, prin care a refuzat solicitările creditorului, invocând despre necesitatea existenței unei decizii judecătorești irevocabile, care va constata legalitatea acestei rambursări din conturile bugetului municipal.

Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni a precizat că temeiul înaintării acțiunii este neonorarea de către Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 5 a obligațiilor asumate conform contractului de credit nr. 2014/34 din 20 decembrie 2014 cât și de către fidejursorul Primăria mun. Chișinău, reprezentată de Primarul general Dorin Chirtoacă, a obligațiilor prevăzute în contractul de fidejusiune din 20 decembrie 2014.

Consideră reclamanta că este în drept de a pretinde concomitent încasarea creanței sale din contul atât al debitorului Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 5, cât și al fidejursorului Primăria mun. Chișinău, deoarece esența și natura fidejusiunii constă anume în solidaritatea fidejursorului de a răspunde alături de debitor în fața creditorului.

Precizează că fidejursorul Primăria mun. Chișinău în cazul în care va achita suma de 22 941,79 de dolari USD către creditorul Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni, va subroga banca în drepturi, preluând rolul de creditor în raport cu debitorul insolubil, al cărui fondator este, având dreptul de regres față de debitorul Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 5 și dreptul de a înlocui creditorul în tabelul creanțelor validate, devenind noul creditor față de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 5.

A solicitat Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni încasarea din contul Primăriei mun. Chișinău a datoriei ce reiese din contractul de credit nr. 2014/34 din 20 decembrie 2014, în sumă de 22 941,79 de dolari USD precum și încasarea taxei de stat în mărime de 13 763,12 de lei.

Prin hotărârea din 11 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, pretențiile înaintate de către Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni au fost admise integral.

S-a dispus încasarea din contul Primăriei mun. Chișinău în beneficiul Băncii Comerciale „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni suma de 22 941,79 de dolari USD – cu titlu de datorie contractuală și suma de 13 763,12 de lei – cu titlu de cheltuieli de judecată pentru achitarea taxei de stat (f.d. 113, 118-124).

Pentru a hotărî astfel, instanța de judecată a considerat că probele anexate la dosar justifică pretențiile invocate în acțiune.

Manifestînd dezacord față de hotărârea primei instanțe, Primăria mun. Chișinău, la 11 iunie 2018 a contestat-o cu apel, solicitînd casarea hotărârii contestate, cu emiterea unei noi hotărâri prin care pretenții să fie respinse integral.

Prin decizia din 8 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Primăria mun. Chișinău, fiind menținută hotărârea din 11 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d. 182, 183-192).

Pentru a decide astfel, instanța de apel concluzionat că prima instanță a elucidat toate circumstanțele pricinii, a apreciat obiectiv și sub toate aspectele probele administrate la dosar și în consecință a fost emisă o soluție corectă.

Invocînd ilegalitatea deciziei instanței de apel, Primăria mun. Chișinău, la 21 decembrie 2018, a contestat-o cu recurs solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă.

În motivarea recursului s-a invocat că atît instanța de apel, cît și prima instanță nu au constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a cauzei, fiind încălcate normele de drept procedural și aplicate eronat normele de drept material.

Totodată, recurenta a specificat că impedimentul procesual creat în sensul exercitării dreptului de regres de către fidejușori, reprezintă o consecință directă a acțiunilor creditorului, care a optat în mod deliberativ pentru validarea creanței sale în cadrul procedurii de insolvabilitate, intentat în privința Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 5, fiind conștient că astfel, privează fidejușorii de posibilitatea sa de a înainta acțiune de regres către debitorul principal.

Potrivit art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Instanța de recurs constată că la dosar este atașată scrisoarea Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2018, prin care a fost expediată în adresa părților copia deciziei instanței de apel (f.d. 193), însă la dosar nu sunt atașate probe care ar certifica data recepționării de către recurent a copiei deciziei recurate.

Prin urmare, Colegiul consideră că recursul a fost declarat în termen.

Copia recursului a fost expediată în adresa intimaților la 24 ianuarie 2019, iar la 15 februarie 2019, în adresa Curții Supreme de Justiție a parvenit referința prin care intimata a solicitat respingerea recursului.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acestuia.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor a verificat dacă recursul este formulat de persoana în drept să-l declare, dacă este depus în termen și dacă nu a fost examinat anterior, și a făcut un raport verbal în fața completului de judecată instituit în mod legal.

Materialele cauzei certifică faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

Audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, precum și având în vedere poziția formulată în referință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, din următoarele considerente.

Ab initio, în conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. În cazul respectiv, judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

În același context, instanța de judecată subliniază că un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de articolul 6 parag. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în special, de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi auzit (a se vedea, de exemplu, Erfar – Avef v. Grecia, 27 martie 2014, parag. 39 – 40; Lebedinschi v. Republica Moldova, 16 septembrie 2015, parag. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, inter alia, Marc Brauer v. Germania, 1 septembrie 2016, parag. 34; Miessen v. Belgia, 16 octombrie 2016, parag. 64; Samardžić v. Croația, 20 iulie 2017, parag. 28).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În aceeași ordine de idei, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că

aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă sunt formulate suficient de clar și urmăresc protejarea interesului părții, dar și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și buneii-administrații a justiției (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Beniamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, parag. 22; *Erfar – Avef*, *ibidem*, parag. 41, *Marc Brauer*, *ibidem*, parag. 35; *Miessen*, *ibidem*, parag. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, parag. 36 – 37, *Sturm v. Luxemburg*, 27 iunie 2017, parag. 36).

Din perspectiva acestor drepturi garantate de Convenția Europeană, completul Colegiului de control judiciar își propune să verifice esența și temeiurile recursului, inclusiv dacă argumentele recurente referitoare la ilegalitatea deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate, întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibilă cererea acestuia.

În speță, instanța observă că recurenta Primăria mun. Chișinău a criticat decizia Curții de Apel Chișinău din 8 noiembrie 2018 în baza articolului 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, așa cum este prevăzut, în mod obligatoriu, la articolul 437 alin. (1), lit. f) din același cod.

Din analiza minuțioasă a conținutului cererii de recurs în raport cu decizia contestată/procedura în ansamblu, reiese în mod cert că recurenta a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat detaliat.

Pe baza celor prezentate, completul Colegiului constată că observațiile recurente Primăria mun. Chișinău nu dezvăluie nici o aparență a încălcării normelor de drept material sau procedural, dar nici a încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, temeiurile inserate în cererea de recurs nu pot fi calificate ca esențiale și nu ar putea obliga instanța de recurs să primească cererea de recurs spre examinarea în fond și, eventual, să caseze/modifice hotărârea judecătorească contestată. În mod corespunzător, punctele de vedere al recurente nu sunt compatibile cu cerințele prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă, iar, în consecință, recursul dedus judecății nu corespunde condiției de a fi „efectiv” (a se vedea, de exemplu, *Petrovic v. Luxemburg*, 17 februarie 2011, parag. 31 – 33, *Sturm v. Luxemburg*, *ibidem*, parag. 32).

Din aceste raționamente, instanța de judecată reține existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă. În atare situație, conjunctura stabilită mai sus confirmă lipsa unui formalism excesiv și respectarea unui raport rezonabil de proporționalitate dintre scopul urmărit și mijloacele folosite, iar, în opinia instanței, însăși substanța dreptului de acces la instanță nu a fost afectată.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de art. 6 parag. 1 din Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, parag. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 parag. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei

instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în prezenta cauză (a se vedea, mutatis mutandis, Kukkonen v. Finlanda (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; Beniamin Nersesyan, ibidem, parag. 23 – 24; Akaki Tchaghiashvili, ibidem, parag. 34 sau Papaioannou v. Grecia, 2 iunie 2016, parag. 45).

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Primăria mun. Chișinău nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinare în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 432, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Primăria mun. Chișinău.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Ala Cobăneanu

judecătorii

Svetlana Filincova

Nicolae Craiu